

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool - Don Bosco te Sint-Pieters-Leeuw

Hoofdstructuur bao

	Instellingsnummer	4796
	Instelling	Vrije Basisschool - Don Bosco
directeur		VEERLE SERE
adres		Jules Sermonstraat 15 - 1600 SINT-PIETERS-LEEUEW
telefoon		02-377.32.35
fax		02-377.32.35
e-mail		info.donbosco@telenet.be
website/URL		users.telenet.be/donboscospl
	Bestuur van de instelling	962217 - VZW Don Bosco Onderwijscentrum te OUD-HEVERLEE
adres		Don Boscolaen 15 - 3050 OUD-HEVERLEE
	Scholengemeenschap	122226 - Kath.Basisscholen Sint-Pieters-Leeuw te SINT-PIETERS-LEEUEW
adres		Jules Sermonstraat 15 - 1600 SINT-PIETERS-LEEUEW
	CLB	114827 - Vrij CLB Halle te HALLE
adres		Ninoofsesteenweg 7 - 1500 HALLE
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	07/02/2011, 08/02/2022 en 1/02/2011
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	10/02/2011
	Datum bespreking verslag met de instelling	23/03/2011
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Veronique Biltereyst
	Teamleden	Vera Van de Velde
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	7
2.1 Leergebieden in de focus	7
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus.....	7
3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL	7
4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?	8
4.1 Kleuteronderwijs: Nederlands.....	8
4.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie.....	9
4.3 Lager onderwijs: Nederlands	10
4.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	11
4.5 Lager onderwijs: leren leren	12
5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	12
5.1 Personeelsbeheer.....	13
5.2 Professionalisering	13
5.3 Materieel beleid	13
5.4 Welzijn	13
5.5 Curriculum	13
5.6 Begeleiding	14
5.7 Evaluatie	15
6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	15
7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	16
7.1 Wat doet de school goed?	16
7.2 Wat kan de school verbeteren?	16
7.3 Wat moet de school verbeteren?.....	16
8. ADVIES.....	17
9. REGELING VOOR HET VERVOLG	17

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Zij deed dit in het kader van haar opdracht zoals bepaald in het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of de instelling op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of de instelling zelfstandig de tekorten kan remediëren.

De onderwijsinspectie maakt gebruik van de mogelijkheid om het toezicht op de erkenningsvoorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en woonbaarheid afzonderlijk uit te voeren. Dit impliceert dat het advies in dit verslag betrekking heeft op alle erkenningsvoorwaarden behalve de voorwaarden die het welzijnsbeleid betreffen (hygiëne, veiligheid en woonbaarheid).

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, de doorlichtingsbezoeken en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie leergebieden en procesindicatoren of procesvariabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens de doorlichtingsbezoeken.

Tijdens de doorlichtingsbezoeken verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op de volledige instelling of op één of meerdere structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Enkel bij een ongunstig advies adviseert de onderwijsinspectie of de instelling zelfstandig de vastgestelde tekorten kan remediëren.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde viseert het verslag en stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De Vrije Basisschool 'Don Bosco' in Sint-Pieters-Leeuw profileert zich als een echte salesiaanse school die de filosofie van haar stichter voortdurend uitdraagt. De school gelooft erin dat ze op basis van haar pedagogisch project en door middel van een bezielde en gedreven schoolteam kwaliteitsvol onderwijs kan realiseren. Bij de doorlichting bleek dat de school slaagt in haar opdracht.

De kleuterafdeling kan zowel voor het leergebied Nederlands als voor het leergebied wereldoriëntatie aantonen dat ze voldoet aan haar inspanningsverplichting om de ontwikkelingsdoelen na te streven.

In de lagere afdeling wijzen de outputgegevens voor het leergebied Nederlands erop dat jaarlijks vrijwel alle leerlingen de eindtermen behalen. Voor het leergebied wereldoriëntatie is het vooral het onderwijsleeraanbod dat voldoende zekerheid geeft over de leerplanrealisatie. Ook voor het leergebiedoverschrijdend thema leren leren kan de lagere afdeling door middel van een planmatige aanpak en door middel van een degelijk aanbod het nakomen van haar inspanningsverplichting onderbouwen.

In de **kleuterafdeling** getuigt het onderwijsleeraanbod - zowel voor het leergebied wereldoriëntatie als voor het leergebied Nederlands - van een werkelijkheidsgerichte benadering. In alle klassen is het aanbod geïntegreerd in thema's die veelal aansluiten bij de leef- en belevingswereld van de kleuters. De leerkrachten doen inspanningen om activiteiten te plannen die kleuters voldoende kansen bieden om zelf te experimenteren en te exploreren. Daarnaast komt zowel in het klasbeeld als in de activiteiten tot uiting dat het team veel belang hecht aan de ontwikkeling van de taalvaardigheid. Leerkrachten hebben onder andere expliciet aandacht voor het verwerven van begrippen en het uitbreiden van woordenschat. Toch maakte het team hierover nog geen concrete afspraken. Ook voor de opvolging van de kleuters, via bijvoorbeeld observaties, zijn de criteria weinig duidelijk. Hierdoor is het moeilijk om een correct beeld te krijgen van het ontwikkelingsniveau van de kleuters.

In de **lagere afdeling** baseert het team zich op onderwijsleermethodes om het leergebied Nederlands te concretiseren. Omdat leerkrachten deze methodes vrij consequent volgen, is de volledigheid van het aanbod grotendeels gegarandeerd. Daarnaast tonen de resultaten van methodegebonden, genormeerde en koepelspecifieke toetsen aan dat de meeste leerlingen de eindtermen Nederlands bereiken. De voortreffelijke wijze waarop de meeste leerkrachten binnen hun klas differentiëren, draagt bij tot de bevredigende resultaten die de school met haar leerlingen behaalt.

Voor het leergebied wereldoriëntatie zijn er weinig concrete resultaten voorhanden op basis waarvan kan worden gegarandeerd dat de leerlingen de leerplandoelen bereiken. De school maakte nog geen afspraken over de wijze waarop het dit leergebied kan evalueren. Het is voornamelijk op basis van het onderwijsleeraanbod dat de school enigszins de leerplanrealisatie kan garanderen.

Het schoolteam ontwikkelde een plan om het leergebiedoverschrijdend thema leren leren doorheen de lagere afdeling stapsgewijs op te bouwen. In alle klassen gaat er aandacht naar afspraken over de planning van huiswerk, lessen en toetsen. Daarnaast werkt het team doelgericht aan het aanleren van strategieën om problemen op te lossen en aan het verwerven van een doeltreffende studiehouding.

De school bouwde een sterke eerstelijnszorg uit wat in aanzienlijke mate bijdraagt tot een degelijke **leerbegeleiding**. De klastitularis neemt de verantwoordelijkheid om al zijn leerlingen zo goed als mogelijk op te volgen en te begeleiden. Dit gebeurt voornamelijk door middel van tal van differentiatievormen die in zowat alle klassen herkenbaar zijn. De tweedelijnszorg echter kan een meer doeltreffende invulling krijgen. Niettegenstaande het team een veelheid aan initiatieven voorziet om risicokinderen te helpen, gebeurt de hulpverlening nog te intuïtief. Een duidelijke structuur voor een planmatige en doelgerichte aanpak van deze kinderen ontbreekt grotendeels. Hierdoor is het nauwelijks mogelijk het

ontwikkelingstraject van zorgkinderen systematisch op te volgen en eventueel bij te sturen.

Kenmerkend voor de school is de sterke collegialiteit binnen het schoolteam en het grote vertrouwen van directie en teamleden in elkaar. Dit verklaart enigszins het ontbreken van een degelijk personeelsbeleid. Niettegenstaande er duidelijke procedures bestaan voor de begeleiding en de evaluatie van (nieuwe) teamleden, is er nog geen transparant **evaluatiesysteem** in voege voor teamleden die vast verbonden zijn aan de school.

Het vertrouwen in elkaar en in elkaars deskundigheid bepaalt grotendeels de kwaliteit van het **algemeen beleid** van de school. De meeste teamleden nemen hun verantwoordelijkheid en voelen zich betrokken bij het schoolbeleid. Een aantal werkgroepen en de veelvuldige informele contacten tussen teamleden hebben een grote invloed op de ontwikkeling van de schoolwerking. Het team ervaart op verschillende domeinen de administratieve verplichtingen als planlast. De meeste leerkrachten erkennen de meerwaarde van functionele administratie nog weinig en vertrouwen vooral op mondeling (informeel) overleg om de continuïteit in de werking te verzekeren. Dit belemmert op een aantal vlakken een kwaliteitsvolle aanpak.

De inspectie sluit de doorlichting af met een **gunstig advies**. Zij vertrouwt op de in het schoolteam aanwezige deskundigheid om een aantal werkpunten aan te pakken. Vooral een meer doordachte evaluatie van het leergebied Nederlands in de kleuterafdeling en het leergebied wereldoriëntatie in de lagere afdeling, kunnen de basis vormen voor een efficiëntere begeleiding van zowel de minder sterke leerlingen als deze met meer mogelijkheden. In combinatie met voldoende aandacht voor de effecten van haar initiatieven, kan dit in de toekomst ongetwijfeld bijdragen tot nog meer onderwijskwaliteit.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Leergebieden in de focus

Kleuteronderwijs

Nederlands

wereldoriëntatie

Lager onderwijs

Nederlands

wereldoriëntatie

leren leren

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Personeel

Personeelsbeheer

Evaluatiesysteem

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL

- groeiende taalheterogeniteit
- lokalennood

4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden volgende vaststellingen op:

4.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

- De school kan aantonen dat ze de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied Nederlands **in voldoende mate** nastreeft. Het team hanteert het 'Ontwikkelingsplan voor de katholieke kleuterschool' als referentiekader om doelen te koppelen aan de geplande activiteiten.
- Noch op individueel, noch op teamniveau gaan leerkrachten systematisch na welke ontwikkelingsdoelen al dan niet werden aangeboden, nagestreefd of bereikt. Het team bewaakt de **volledigheid van het aanbod** slechts op intuïtieve wijze.
- De meeste leerkrachten doen een aanzet om de activiteiten uit hun **themaplanning** volgens de vier ervaringssituaties te rubriceren en te relateren aan de verschillende ontwikkelingsdomeinen.
- Leerkrachten inspireren zich op divers talig bronnenmateriaal - afgestemd op de leeftijd van de kleuters - om de verschillende thema's inhoudelijk invulling te geven. Hoewel er weinig formele afspraken bestaan over de **onderwijsleerinhouden**, vertrouwen teamleden erop dat de veelvuldige (informele) onderlinge contacten overlappingsen in het aanbod voorkomen.
- Thema's en activiteiten zijn veelal afgestemd op de **leef- en belevingswereld** van de kleuters. Uit de planningsdocumenten blijkt dat de meeste leerkrachten in de combinatieklas een gedifferentieerd aanbod voorzien voor de kleuters van verschillende leeftijdsgroepen.
- Uit **de inrichting** van de verschillende speelleerhoeken blijkt dat het team de inzichten die het tijdens een nascholing verwierf, in de eigen klaspraktijk probeert toe te passen. In diverse hoeken zijn elementen terug te vinden die wijzen op een verscherpte aandacht voor het stimuleren van de taalverwerving.
- In de meeste klassen zijn voldoende **aangepaste leermiddelen en didactische materialen** aanwezig om de kleuters tal van ervaringskansen te bieden. Een overvloed aan weinig functioneel (didactisch) materiaal belemmert in een aantal groepen een aantrekkelijk klasbeeld.
- De school doet, in het kader van haar GOK-beleid, inspanningen om de **ouders** bij de schoolwerking te betrekken om zo het gebruik van het Nederlands in de thuisomgeving te stimuleren. Illustratief hiervoor zijn de verteltassen.
- Alle teamleden hebben binnen een thema aandacht voor het **verwerven van begrippen en het uitbreiden van de woordenschat**. Vooralsnog bestaan er over de groepen heen weinig afspraken over de keuze en de selectie van het aanbod afgestemd op het ontwikkelingsniveau van de kleuters.
- In de meeste klassen is er een **boekenaanbod** voorzien dat deels aansluit bij het actuele thema. Ook een **luisterhoek** met op het niveau van de kleuters afgestemde luisteropdrachten is in de meeste klassen terug te vinden.
- Vooral bij de oudste kleuters is er aandacht voor **ontluikende geletterdheid**. In diverse speelse situaties krijgen de kleuters kansen om te experimenteren met vormen van schriftelijke communicatie.
- De school maakte nog weinig concrete afspraken om de **taalontwikkeling** van de kleuters zorgvuldig in kaart te brengen. In het team bestaat onduidelijkheid over de doelen en de criteria die vooropstaan bij de screening van de verschillende aspecten van de taalontwikkeling. Afspraken hierover zijn niet transparant waardoor leerkrachten

observaties en screenings op zeer diverse wijze aanpakken. Dit staat een accurate beeldvorming over het taalniveau van de kleuters in de weg.

- Niettegenstaande het team de intentie heeft de taalontwikkeling van de taalzwakkere kleuters meer doelgericht op te volgen door middel van een specifieke test, zijn hiervan geen sporen terug te vinden. Voornamelijk bij de oudste kleuters gebruikt het team genormeerde **tests** om aspecten van de (taal)ontwikkeling van de kleuters in kaart te brengen.
- De ondersteuning van de taalzwakke kleuters, door de klasleerkracht of door de Rand&Taal-leerkracht gebeurt meestal intuïtief. Leerkrachten en zorgteam voorzien zelden een **doelgerichte en planmatige aanpak** op langere termijn. Bovendien zijn specifieke interventies niet opgenomen in het individueel dossier van de kleuter waardoor eventuele vorderingen of stagnaties nauwelijks opvolgbaar zijn.
- Het team onderhoudt geregeld contacten met de **externe therapeuten** die risicokleuters begeleiden. Toch is de samenwerking er weinig op gericht de aanpak op elkaar af te stemmen om zo de verschillende interventies maximale slaagkansen te geven.
- Het team ontwikkelt waardevolle initiatieven die een vlotte **doorstroom van het kleuter- naar het lager onderwijs** bevorderen. Deze activiteiten werken niet alleen drempelverlagend. Ze zijn alsmaar meer gericht op het realiseren van verticale samenhang in het leeraanbod en het bevorderen van de continuïteit in het pedagogisch-didactisch handelen van de betrokken leerkrachten.
- De meeste teamleden volgden **nascholing** om zich te verdiepen in aspecten van de thematiek van het taalvaardigheidsonderwijs.
- De school staat nog weinig stil bij de **effecten** van haar onderwijs en mist daardoor kansen om haar onderwijspraktijk bij te sturen.

4.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

- De school kan aantonen dat ze de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied wereldoriëntatie in **voldoende mate** nastreeft.
- Het 'Ontwikkelingsplan voor de katholieke kleuterschool' vormt het referentiekader bij het plannen en organiseren van de lessen. Het is niet duidelijk in welke mate het team dit referentiekader aanwendt voor het **bewaken van het aanbod** en het opvolgen van de vorderingen van de kleuters.
- De terugkerende jaarthema's en de thema's die ontstaan vanuit de interesse van de kleuters sluiten meestal aan bij **de leef- en belevingswereld** van de kinderen en dragen bij tot de horizontale samenhang binnen het onderwijsleeraanbod.
- Teamleden maken afspraken om de terugkerende thema's inhoudelijk op elkaar af te stemmen. De leerplandoelen en/of ontwikkelingsaspecten als uitgangspunt hanteren om het aanbod **gradueel** op elkaar te laten aansluiten heeft nog groeikansen.
- In de combinatieklassen voorzien leerkrachten bij een aantal activiteiten een **gedifferentieerd aanbod** voor de verschillende leeftijdsgroepen om zo aan te sluiten bij het ontwikkelingsniveau van de kleuters.
- In de meeste groepen weerspiegelt de **klasinrichting** het actuele thema. Toch blijven er nog kansen liggen om de speelleerhoeken doelgericht te verrijken met materialen die passen bij het thema en tegelijk ook uitnodigen tot zelfstandig exploreren en experimenteren. In verschillende klassen leidt een overaanbod aan allerlei speelgoed en materialen de aandacht af van het vooropgestelde thema.
- Het team maakte afspraken om de ontwikkeling van het **tijdsbegrip** te ondersteunen door de verschillende kalenders gelijkgericht en volgens graduele opbouw op elkaar af te stemmen.

- Uit de planningsdocumenten blijkt dat er in alle klassen aandacht gaat naar **waarnemingsactiviteiten** waarbij leerkrachten de kleuters doelbewust uitdagen om via een explorerende en experimenterende aanpak hun omgeving te verkennen.
- Alle leerkrachten nemen initiatieven die de **zelfredzaamheid en de verzelfstandiging** van de kleuters bevorderen. Afspraken om deze initiatieven op elkaar af te stemmen en de groei naar zelfstandigheid gradueel op te bouwen hebben nog groeikansen.
- Hoewel alle teamleden observatiegegevens verzamelen, is er voor de aspecten die kenmerkend zijn voor dit leergebied (tijd- en ruimtebegrippen, puzzelen, zelfredzaamheid, stappenplan volgen,...) weinig concrete informatie beschikbaar over **de beginsituatie en de vorderingen** van de kleuters. De observatiegegevens zijn nauwelijks in overeenstemming met vooropgestelde ontwikkelingsaspecten. Hierdoor zijn de observaties maar beperkt ondersteunend om de ontwikkeling van de kleuters adequaat op te volgen.

4.3 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

- De school kan **aantonen** dat ze de leerplandoelstellingen Nederlands in voldoende mate realiseert.
- Het vrij consequente gebruik van de onderwijsleermethodes draagt in aanzienlijke mate bij tot de **volledigheid van het aanbod**. Leerkrachten staan geregeld stil bij de haalbaarheid van de in de methode vooropgestelde aanpak en inhouden en gaan met elkaar in overleg over eventuele aanpassingen.
- De leerkrachten evalueren de leerlingen voornamelijk op basis van **methodegebonden toetsen**. Daarnaast zijn er **genormeerde toetsen** voor spelling en technisch lezen die toestaan de vooruitgang of stagnatie van de leerlingen voor de eerder technische vaardigheden op te volgen.
- Op het einde van de basisschool participeert de school met haar oudste leerlingen aan de **netgebonden proeven**. Uit de resultaten van deze proeven blijkt dat de meeste leerlingen de getoetste eindtermen behalen. De cultuur om de resultaten van haar leerlingen te vergelijken met de resultaten van andere scholen met een gelijkaardige leerlingenpopulatie en op basis van deze analyse de eigen werking in vraag te stellen, is in ontwikkeling.
- De school kan zich een vrij volledig beeld vormen van de **beginsituatie** van elke leerling. Op basis van de informatie in het leerlingvolgsysteem, de overgangsgesprekken, de informele contacten tussen teamleden en de resultaten van allerlei toetsen ontstaat de beeldvorming.
- De klasleerkrachten zijn verantwoordelijk voor de **eerstelijnszorg**. Op basis van observaties en naar aanleiding van de analyse van de toetsresultaten voorzien zij remediëring of differentiatie voor groepjes of individuele leerlingen. Meest voorkomend zijn vormen van binnenklasdifferentiatie zoals tempodifferentiatie en differentiatie in de hoeveelheid leerstof, zowel voor de zwakkere als voor de sterkere leerlingen.
- De **opvolging van risicokinderen** verloopt weinig planmatig. Het is niet transparant op welke wijze taalzwakkere leerlingen, anderstalige leerlingen of leerlingen met een taalstoornis doeltreffende hulp krijgen. Slechts voor een beperkt aantal leerlingen zijn er concrete afspraken voor een doelgerichte begeleiding. Een kwaliteitsvolle handelingsgerichte aanpak ontbreekt grotendeels en is sterk afhankelijk van de expertise van individuele leerkrachten.
- Het **(taal)ontwikkelingstraject** van de leerlingen kan op basis van het leerlingvolgsysteem of het individuele leerlingendossier zelden worden getraceerd. Het team vertrouwt erop dat de veelvuldige mondelinge informatieoverdracht voldoende garanties biedt voor een kwaliteitsvolle opvolging van de specifieke zorginterventies.
- In de meeste klassen hebben leerkrachten aandacht voor variatie in **werk- en groeiperingsvormen**. Hiermee beogen ze uitdrukkelijk leerlingen te laten leren van

elkaar, interactie te bevorderen, leerlingen te motiveren, ... Hoewel dit nog geen schoolkenmerk is, wenden een aantal leerkrachten de werk- of groeperingsvormen bewust aan om doelgericht te differentiëren of in te spelen op individuele noden.

- Verschillende teamleden hebben de intentie **horizontale** samenhang tussen het leergebied Nederlands en de andere leergebieden na te streven. Niettegenstaande dit voorsnog te weinig gebeurt met aandacht voor de specificiteit van elk leergebied, zijn de initiatieven die samenhang bevorderen lovenswaardig.
- Geregeld krijgen teamleden de kans zich tijdens studiedagen of personeelsvergaderingen te verdiepen in bepaalde aspecten van het taal(vaardigheids)onderwijs. Ook maakte het team kennis met het vernieuwde leerplan Nederlands en plant het in de toekomst een **nascholing** om de eigenheid van dit nieuwe leerplan dieper te doorgronden.

4.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

- Op basis van het onderwijsleeraanbod kan de school aantonen dat haar leerlingen de **eindtermen bereiken**.
- De school heeft **weinig outputgegevens** voor het leergebied wereldoriëntatie. Het gebrek aan afspraken en criteria voor de evaluatie van dit leergebied bemoeilijkt het aantonen van de leerplanrealisatie. De schooleigen toetsen beogen hoofdzakelijk het peilen van feitenkennis. In welke mate de leerlingen vaardigheden en attitudes verwerven, gaat de school nog niet na. Het team verkende de visie en de uitgangspunten van het leerplan inzake **evaluatie** nog niet.
- In sommige klassen gaat er vrij weinig **onderwijstijd** naar het leergebied wereldoriëntatie. Niet alle teamleden volgen de richtlijnen die hieromtrent zijn opgenomen in het leerplan.
- Het team maakte afspraken over het **onderwijsleeraanbod** over de groepen heen en stemde een aantal inhouden op elkaar af. Hierdoor vermijdt het overlappen en is er een zekere gradatie gegarandeerd.
- Hoewel teamleden intuïtief aandacht hebben voor het verwerven van technische vaardigheden, blijkt uit de planningsdocumenten dat er weinig expliciete onderwijstijd gaat naar het **domein techniek**.
- Wat betreft de andere domeinen hebben teamleden aandacht voor een geïntegreerd en gevarieerd aanbod. Het zeer recent ingevoerde bewakingssysteem, gebaseerd op de leerplandoelen, is echter nog geen functioneel werkinstrument om **de volledigheid van het aanbod** doelgericht te plannen en op te volgen.
- De meeste teamleden hebben aandacht voor het streven naar meer **horizontale samenhang** tussen het leergebied wereldoriëntatie en de andere leergebieden. Tevens werken de meeste leraren binnen dit leergebied uitdrukkelijk aan de leergebiedoverschrijdende eindtermen leren leren en sociale vaardigheden. Ook het uitwerken van een jaarlijks klasoverschrijdend **project** biedt kansen om horizontale samenhang te verwezenlijken.
- Het team maakte afspraken over het functioneel aanwenden van de gradueel opgebouwde **tijd- en ruimtecadavers**.
- Klasintern werken de meeste teamleden creatieve **thema's** uit met aandacht voor diverse werk- en groeperingsvormen. Ze investeren hierbij sterk in het aanleren van vaardigheden en het bijbrengen van attitudes.
- De wijze waarop de school educatieve meerdaagse **extra-murosactiviteiten** voorbereidt en verwerkt, is een voorbeeld van goede praktijk.
- In de meeste klassen gaat er aandacht naar de **actualiteit**.
- De beknopte wijze waarop de school **rapporteert** over het leergebied wereldoriëntatie, laat de ouders nauwelijks toe zich een beeld te vormen aangaande de vorderingen van

hun kind. Bovendien zijn de punten op het rapport geen weerspiegeling van wat tijdens het onderwijsleerproces aan bod kwam.

- De school kan zich nauwelijks een beeld vormen van de **kwaliteit** van het leergebied wereldoriëntatie. Ze ontwikkelde nog geen criteria om na te gaan hoe ze hierop zicht kan krijgen.

4.5 Lager onderwijs: leren leren

Voldoet

- Conform het decreet Basisonderwijs, art. 44 ontwikkelde het schoolteam **een eigen planning** om aan te tonen dat het de leergebiedoverschrijdende eindtermen leren nastreeft. Hierbij gaat er aandacht naar het opstellen van een gradueel opgebouwde leerlijn.
- De school besteedt systematisch aandacht aan het **plannen en organiseren van lessen, taken en opdrachten**. De verzelfstandiging van leerlingen wordt gradueel opgebouwd.
- De meeste leraren hebben oog voor het ontwikkelen van een **doeltreffende leer- en werkhouding**. In de verschillende klassen besteden leerkrachten hieraan systematisch aandacht. Ouders krijgen via de rapportering enige feedback over aspecten van leren leren.
- Leerkrachten hanteren voornamelijk de strategieën uit de onderwijsleerpakketten om leerlingen probleemoplossend te leren denken. De **heuristieken en algoritmen** aan de klaswanden illustreren de afspraken die het team hierover maakte.
- Tal van **werk- en organisatievormen** zijn er uitdrukkelijk op gericht om de leerlingen te leren opzoeken, te leren samenwerken en te leren zelfstandig werken. Illustratief hiervoor zijn onder andere de CLIM-thema's, het contractwerk en de werkstukken die leerlingen samen maken.
- Vooral de oudste leerlingen krijgen een **stapsgewijze begeleiding** bij het maken van taken, het leren van lessen of het voorbereiden van toetsen. De studeertips en de strategieën die leerkrachten de leerlingen bijbrengen, zijn een doeltreffend hulpmiddel om de verzelfstandiging en het welbevinden te bevorderen.
- In de meeste klassen zijn sporen terug te vinden van de wijze waarop leerkrachten de leerlingen leren omgaan met het raadplegen en gebruik van diverse **informatiebronnen**. Sommige teamleden besteden geregeld aandacht aan allerlei ICT-toepassingen als middel om informatie te verwerven en verwerken.
- Het team laat kansen liggen om de talenten van leerlingen aan te wenden in functie van het leren leren. Ook **differentiatie** op vlak van het maken van huiswerk en toetsen en het leren van lessen is eerder beperkt.
- Het schoolteam **reflecteerde** over 'leren leren' tijdens personeelsvergaderingen en maakte gezamenlijk afspraken om de kwaliteit van het leergebiedoverschrijdend thema te optimaliseren.

5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert volgende vaststellingen op:

5.1 Personeelsbeheer

5.1.1 Personeelsorganisatie

5.1.2 Evaluatiesysteem

- De school voert nog geen **personeelsbeleid** waarbij er zowel naar de coaching als naar de beoordeling van alle teamleden aandacht gaat.
- In samenspraak met het schoolbestuur stelde de school voor al haar teamleden een **functiebeschrijving** op. Deze is echter nog niet afgestemd op de specifieke opdracht van elk individueel teamlid.
- Onder impuls van het schoolbestuur volgt de school een procedure om **beginnende en nieuwe personeelsleden** doorheen de eerste jaren op te volgen. Daarbij is er een taakverdeling tussen de directeur en de pedagogisch begeleider van het schoolbestuur.
- Voor teamleden die **meerdere jaren in dienst** zijn, legde de school recent een procedure vast voor de wijze waarop zij deze teamleden zal opvolgen en evalueren. Hoewel de school deze procedure tot op heden nog niet volgt, bestaan er concrete afspraken om hieraan in de nabije toekomst te werken.
- Het voeren van **functioneringsgesprekken** behoort nog niet tot de schoolcultuur. De directeur en de teamleden **vertrouwen** erop dat hun verantwoordelijkheidszin en professionaliteit voldoende garanties bieden op een kwaliteitsvolle werking en hierdoor formele opvolging en begeleiding overbodig maken.
- Het schoolbestuur is verantwoordelijk voor de begeleiding en de evaluatie van **de directeur**. Momenteel vonden ook op dit niveau nog geen functioneringsgesprekken plaats.
- Op basis van (informele) contacten, doorloopbezoeken in de klas, vergaderingen, de jaarlijkse controle van de agenda van de leerkracht,... krijgt de directeur zicht op het **pedagogisch-didactisch handelen** van de teamleden. Leerkrachten krijgen op basis van de informatie die de directeur zo verzamelt op eerder informele wijze feedback op hun functioneren. Leerkrachten verklaren tevreden te zijn over deze werkwijze.
- De school zette nog geen concrete stappen om het **welbevinden** van haar personeelsleden in kaart te brengen. Uit gesprekken met teamleden blijkt wel dat zij voldoende kansen krijgen om aspecten van hun welbevinden ter sprake te brengen bij de directeur.
- De directeur volgde specifieke **nascholing** inzake functiebeschrijvingen en het voeren van functioneringsgesprekken.

5.2 Professionalisering

5.3 Materieel beleid

5.4 Welzijn

5.5 Curriculum

5.6 Begeleiding

5.6.1 Afstemming tussen school en CLB of andere partners

5.6.2 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- ondersteuning
- ontwikkeling.

Vaststellingen

- De school ontwikkelde een **zorgvisie** op basis waarvan ze haar zorgbeleid concretiseert.
- De school opteert ervoor om haar zorgwerking en haar doelstellingen met betrekking tot de realisatie van gelijke onderwijskansen voor elk kind **geïntegreerd** aan te pakken. Ook de ondersteuning die de school voorziet in het kader van 'Rand&Taal' sluit hierbij aan.
- De meeste leerkrachten nemen hun verantwoordelijkheid in de **eerstelijnszorg** op. Er gaat uitdrukkelijk aandacht naar differentiatie in functie van de ondersteuning van kinderen met minder mogelijkheden alsook naar het aanpassen van het aanbod voor kinderen die meer aankunnen. Vormen van tempodifferentiatie en aanpassingen in hoeveelheid leerstof of instructie komen het meeste voor. Differentiatie gebeurt voornamelijk voor de leergebieden wiskunde en Nederlands.
- In de meeste klassen herkennen we **werk- en groeperingsvormen** die toelaten verschillen tussen leerlingen op te vangen. Soms beogen deze uitdrukkelijk differentiatie.
- Hoewel de **GOK- of R&T-leerkrachten** klasintern een aantal taalzwakkere leerlingen ondersteunen, is het niet altijd duidelijk hoe hun interventies aansluiten bij de andere initiatieven die voor deze leerlingen lopen.
- De **tweedelijnszorg** gebeurt nog te intuïtief, mist structuur en is weinig resultaatgericht. Het schoolteam slaagt er nauwelijks in om voor zijn risicokinderen een concrete zorgvraag te formuleren op basis waarvan het doelgerichte zorginitiatieven neemt. Het vooropstellen van effecten, plannen van interventies en deze op een systematische wijze uitvoeren en evalueren, behoort nog niet tot de schoolcultuur.
- Het **ontwikkelingstraject** dat een kind gedurende zijn aanwezigheid in de school doormaakt, kan nauwelijks worden getraceerd of opgevolgd. De informatie in het individuele dossier beperkt zich meestal tot een schriftelijke neerslag van de (multidisciplinaire) overlegmomenten en een beschrijving van een eventueel probleem. Van de initiatieven die de school nam om een kind te ondersteunen, is er meestal geen spoor. Het team vertrouwt erop dat de mondelinge overdracht van informatie over een kind volstaat om doeltreffende werking te garanderen.
- Het schoolteam streeft ernaar geregeld contacten te onderhouden met de **externe hulpverleners** die kinderen begeleiden. Slechts in uitzonderlijke gevallen leiden deze contacten tot afstemming op elkaars werking. Hierdoor blijven er kansen liggen om het effect van de zorginterventies te optimaliseren.
- De school uit haar tevredenheid over de inbreng van het **Centrum voor Leerlingenbegeleiding** en ervaart de samenwerking als een meerwaarde voor haar zorgwerking.
- Een meer doordachte en ordelijke **klasrichting** kan in een aantal klassen in de kleuterafdeling bijdragen tot een stimulerend pedagogisch klimaat. Overbodige materialen beperken de leef- en leeromgeving en verstoren een aangenaam klasbeeld.
- Uit verslagen van teamvergaderingen blijkt dat initiatieven aangaande leerbegeleiding geregeld onderwerp van gesprek zijn. Daarnaast zijn specifieke **nascholingen** voor

sommige teamleden een gelegenheid om recente onderwijsontwikkelingen op te volgen.

- De school besteedt nog weinig aandacht aan de systematische evaluatie van de **effecten** van haar zorgwerking met het oog op de optimalisering van de praktijk.

5.7 Evaluatie

6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- In het dagelijks handelen van het team komt de **schoolvisie** sterk tot uiting. Kenmerkend is de sfeer van verbondenheid waarbij teamleden elkaar vertrouwen en geloven in elkaars deskundigheid. De samenhang van het team draagt bij tot een positief klimaat en een degelijke werking.
- In het schoolteam leeft sterk de overtuiging dat administratieve inspanningen vooral planlast veroorzaken en moeten gebeuren vanuit **verantwoordingsperspectief**. Hierdoor blijven er op verschillende vlakken waardevolle kansen liggen die bijdragen tot de structurering en de verankering van verschillende waardevolle initiatieven die bijdragen tot meer onderwijskwaliteit.
- De school ontwikkelde nog geen beleid ten aanzien van de opvolging van het functioneren van haar teamleden. Hierdoor blijven kansen liggen om via formele **feedback** teamleden aan te moedigen of bij te sturen.
- De school streeft ernaar een **participatief beleid** te voeren waarbij alle teamleden betrokken worden bij de besluitvorming. Verschillende werkgroepen krijgen op een aantal domeinen de bevoegdheid om het beleid mee vorm te geven.
- De meeste teamleden zijn **veranderingsbereid** en staan open voor vernieuwingen.
- Stilaan groeit het bewustzijn over het belang van **outputgegevens** in functie van het in kaart brengen en bijsturen van de eigen onderwijskwaliteit.

7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Leerplanrealisatie voor het leergebied Nederlands in de kleuter- en in de lagere afdeling.
- Leerplanrealisatie voor het leergebiedoverschrijdend thema leren leren.
- Werk- en groeperingsvormen in de lagere afdeling.
- Initiatieven die de taalverwerving ondersteunen in de kleuterafdeling.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De eerstelijnszorg met sterke binnenklasdifferentiatie.

Wat betreft het algemeen beleid:

- De samenhang en de gedrevenheid van het schoolteam.

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De klasinrichting in de kleuterafdeling.
- Leerplangerichte evaluatie van het leergebied wereldoriëntatie in de lagere afdeling.
- De onderwijstijd voor wereldoriëntatie in de lagere afdeling.
- Observatiecriteria om de ontwikkelingsevolutie binnen de leergebieden Nederlands en wereldoriëntatie op te volgen in de kleuterafdeling.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- Handelingsgericht werken met leer- en ontwikkelingsbedreigde kinderen.
- Transparante begeleidingstrajecten ontwikkelen.
- Procedures volgen voor het naleven van de regelgeving inzake personeelsevaluatie.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Administratieve verplichtingen opnemen als meerwaarde voor kwaliteitsvol werk.

7.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Nihil.

8. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor de volledige instelling.

9. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Veronique Biltereyst

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: